

DEBRECZENI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRANK:

Éves ár	12 korona	Egész évre	90 korona
6 havi ár	6 " "	Félévre	50 " "
Negyed évre	3 " "	Negyed évre	25 " "
Egy hónap	1 " "	Egy hónapra	2 " "

Felőlős szerkesztő

Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.

Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel.

Lesz-e etetés és itatás?

Debreczen, szept. 23.

Most, hogy a választások közelednek nem lesz érdektelen megismernedni a törvénynek az etetés és itatásra vonatkozó rendelkezéseivel.

A törvény szerint az általános tilalom ez:

„Ha a képviselő a választásra jogosult választókat azon célból, hogy ő rá szavazzanak, vagy, hogy más jelöltre ne szavazzanak, vagy, hogy a szavazástól tartózkodjanak: eteti vagy itatja, hogy ily cselekményekben részes vagy abba megelőzőleg is kifejezetten beleegyezett — a választás érvénytelen és annak megállapítása kérvény útján kérhető.“

Ez általános elv és szabály, melynek szankciója foglaltatik a btk. 196. §-ában, mely szerint három hónapig terjedhető fogsággal és 500 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki az említett célból etet és itat, valamint az is, aki ezen etetést és itatást elfogadja. Világos, hogy itt a törvény az etetés és itatás fogalmát és tilalmát ama célból teszi függővé, hogy azáltal a választók szavazása befolyásoltassék. A törvény célját kétségtelenül az is képezi, hogy a választási visszaélések lehetőleg megakadályoztassanak. Az etetésnek és itatásnak nem fől szabadtására, mint kibuvó, hanem szabatosabb meghatározására, nehogy e czímen helytelen zaklatásoknak tétessék ki a képviselő, szolgál a törvény 9. § a, a vendéglátásról. E szerint:

„Nem tekintendő etetésnek és itatásnak, ha tekintettel a megvendégelt személyekre, a megvendégelés alkalmára és egyéb körülményeire világosan kitűnik, hogy a megvendégelés nem azon célból történt, hogy az illetőknek szavazása ezáltal befolyásoltassék; és egy vagy több választónak szokásos alkalmakkor a képviselő által saját házában vagy azon kívül történt megvendégelése a szokásos vendéglátásnak határán túl nem terjed.“

Hasonlóképpen meg van engedve csak oly választókerületekben, melyek több községből állanak, a választóknak szükséges ellátása a választás helyén és annak ideje alatt. A megengedett szükséges ellátásnak tulhágása etetésnek és itatásnak tekintendő.“

Eme kivételek korlátozzák s egyszers mind megerősítik a fől szabályt. Az a kérdés, hogy mi értendő vendéglátás, szokásos alkalom és szükséges ellátás alatt — kepezi a vita tárgyát.

Szívak erre azt mondja: „mire a törvényhozásnak törekednie kell, az, hogy eme megengedett esetek visszaéléssé ne fajuljanak s azok ürügyül ne szolgáljanak arra, hogy e czímen vesztegetés vagy ete-

tés-itatás történjék. Az ellátásnak azonban etetés és itatással fajulnia nem szabad. Ismérve a szükségben rejlik, melyet a bíróság a helyi viszonyok gondos figyelembe vételével esetről-esetre állapít meg és a melyet általános ismérvekhez kötni, amint az a fuvardíjnál történt — nem lehetett. Készpénzben való megtérítés adása itt is kizárható, főleg abból az okból, mert az könnyen a vesztegetés elleplezésére lett volna fölhasználható.“

Ugyanaz áll a vendéglátásra is, hogy a Kuria esetről-esetre fogja megítélni, vajjon az nem volt-e pusztán ürügy az etetésre és itatásra. Mintegy utmutatásul szolgál a Kurianak, hogy kutassa, volt-e az ily vendéglátásra szokásos ok, mint névnap, vagy bucsu, — nem terjed-e túl a szokáson akár a vendégek számát és választók minőségét, akár a dinom-dánom hőiségt illetőleg. De a főismérve, hogy pusztán vendégeskedés volt-e, vagy a törvénybe ütköző etetés és itatás, mely büntetendő cselekmény s a választás megsemmisítését vonja maga után: mindig annak vizsgálata és bizonyítása, hogy történt-e a megvendégelés alkalmával kísérlet arra, hogy azáltal a választásnál a választók szavazása befolyásoltassék.

A kir. Kuria mindenestre igazságos szigorral fog itélni minden hozzá terjesztett kérvény panaszáról, mert a törvényhozás feladatává tette, hogy az etetést és itatást büntesse s a visszaéléseket kiirtsa.

Választási mozgalmak.

Debreczen, szept. 23.

Fényes napja volt tegnap a szabad-elypártiak, amennyiben az egyes kerületek szabadelypárti jelöltjei programbeszédüket tartották meg nagy közönség jelenlétében.

Hogy mily erős a szabadelypárt Debreczenben, azt a tegnapi nap mutatta meg. A városháza udvarát tengernyi nép árasztotta el s nagy lelkesedéssel hallgatta az elhangzott beszédeket, melyekben a jelöltek tejtették ki programjukat.

Dr. Körössy Kálmán beszéde.

Az első szónok d. e. 10 órakor Dr. Körössy Kálmán, az I. kerület szabadelypárti jelöltje volt. Nagy közönség hallgatta és éljenezte nagy eloquentiával tartott beszédét, melyben magát a Széll kormány törvényhatójának jelentette be. Nagy tetszést keltett, mikor a képviselőjelölt kijelentette, hogy az önálló vármegye terület híve és ennek kivívása érdekében mindig lángoló lelkesedéssel fog küzdeni.

A nagy tömeg aémán, csenben hallgatta Dr. Körössy Kálmán igazán szép beszédét, s csak a gyakran felújuló éljenzés szakította azt félbe.

Dobieczyk Sándor programbeszéde.

Tisztelt Polgártársaim!

Hazánk erdélyi részének bércei köze pette, falusi gazdaságomban a Székelykő me-

redék szikláinak aljában tekintetem az isteni nyugalomban elterülő szép Aranyos völgyén legettetem.

Lábaimnál terültek el a szép székely falvak: Kővend, Aranyos Rákos, Várfalva, távolabb Mészkö, Csegez, Szent Mihályfalva a híres Keresztes mezeje és végül szülő városom, az erdélyrészi kis Debreczen: Torda városa.

Elmerengve e búbajos képen, felsóhajtok: Istenem! milyen nagy vagy te a természetnek szépséges akotásaiban, miért van mégis, hogy a derék munkás magyar nép a mindennapi megélhetéssel küzd, miért nem árasztod el a jólét áldásaival.

A feleletet egy nyomoruságosan vergődő eke adta meg! Tehát csakugyan igaz, hogy nem szántunk még elégre mélyen!?

E pillanatban érkezett hozzám az önök hívó szava, mely az eke szarvához szólított.

Nem tagadom: megdöbbsentem arra a gondolatra, hogy én, a szerény munkás ember esetleg polgártársaim összeségének nevében szóljak, tegyek s hozzá a magyarság méltó küszködésé, Debreczen város egyik ki küldöttjeként szerepeljek.

Csak akkor egyeztem jelölésembé, amikor meggyőződtem arról, hogy a harmadik kerület derék polgársága nemcsillagó lidércet keres, hanem a munkában megédzett férfit és azt hiszik, hogy bennem, a ki velük élt, velük dolgozott, feltalálják azt az embert, ki ismeri gondolataikat, vágyukat és velük érezvén érzi, mi bánt bennünket, mi hiányzik ahhoz, — hogy mint e szép hazának, — nyugodt, de munkás polgárai megelhes-sük boldogulásunk eszközeit.

És most itt állok önök előtt, nem azért, miként a hirdetések tévesen mondják, hogy programbeszédet mondjak, hanem hogy megismertessem Önökkel, miként gondolkodom azokról a vezéreszmékről, melyeknek megvalósítása biztosítaná szeretett hazánk békés fejlődését.

Az aggodalmak e nehéz perczeiben valóóságos jótétemény az olyan férfias nyíltság és őszinteség, melyel vezérünk, Széll Kálmán eszmeit hirdeti. Epen ezért nem szükséges, hogy azokat ismételjem, de kötelességem rámutatni azokra a nagyobb kérdésekre, hol az ország kormánya a magyar társadalom támogatására számít hogy a közelgő vésszel szemben megizmosodva, harczképesek legyünk.

Az igazságszolgáltatás terén elegendő utalnom arra, hogy minden történt a jogkereső felek érdekeinek megvédésére, elegendő hivatkoznom a büntető igazság szolgáltatás modern átalakítására, a polgári törvénykönyv tervezetere, hogy elismerjük, miszerint e téren európai színvonalon állunk; s ha hozzá vesszük a kuriai bíraskodást, akkor méltán nevezhetjük az igazságszolgáltatást alkotmányunk egyik oszlopának. A tovább munkáltatás e téren biztosítva van.

A gazda, a kereskedő, az iparos mind egyformán bosszankodik az adminisztráció hiányossága miatt és sanyli annak lassúságát.

A vármegyei és városi kezelés egyszerűsítésére vonatkozó rendelkezések egymást követik, de hátra van a legfájdalmasabb műtét, a közigazgatás államosítása.

De ha tennünk kell, tegyünk óvatosan. Alakítsuk akként az új gépezetet, hogy ha idővel társadalmunk erkölcsi erejét, önálló cselekvő képességét visszanyeri: az ősi ön-

ko mányzat, melynek neveltjei a nemzet óriási voltak: Nyári, Kosszut, Weselényi, Deák ismét életre kelhessen.

De mindezt, ha a közigatás ezután jó magyar szellemben vezetettik, sokan talán inkább ideális sérelemnek tekintenék, realis sérelemnek tartják azonban az előreform késedelmét.

De míg az előbb említettek csak az egyenlőbb teherviselés s a meggő kiadások apasztása céljából érdemelnék megfontolást, addig sokkal fontosabb feladatunk föltárni a jólét forrásait az intenzívebb földmíveléssel, gazdasági gyárak felállításával és az ipar fejtes tésével.

A földmívelési, valamint a kereskedelmi tárcza körében eső kérdések helyes elintézésétől függ a nemzet vagyonsodását előmozdító intézmények fejlesztése. Együtt említem e kettőt s ezzel jelzem álláspontomat. Nem agrárius, nem merkantilista jelszó vezéreljen. A kettő karöltve kell hogy dolgozzék jólétünk emelése érdekében. Egyetértéssel kell mindkét irányzatnak dolgozni, mikor arról van szó, hogy őstermelésünkön segítsünk, a földmívelés terményeit jobban értékesítsük, állatkivitelünket biztosítsuk, a zsöngé iparunkat megvédelmezzük.

Valóban válságos helyzetet mutat a kérelhetetlen statisztika más téren is, mikor kimutatja, hogy a magyar föld értékének nyolczvan százalékáig van adóssággal megterhelve. Tehát alig van már a magyar ember birtokában tehermentes föld — pedig áll az, hogy akié a föld, azé az ország!

De épen így állunk iparunkkal. A verseny minden téren óriási s szomszédaink közé oly szerencsétlenül vagyunk beékelve, hogy a védekezés nagy megfontolást, óriási erőfeszítést, de főleg kitartó, hosszas munkát követel.

De miként védekezzünk.

Ki ne törekedne mint megváltásra az önálló vámterület elérésére.

Beszéljünk kissé nyugodtan erről is. Nyers terményeinknek, állatkivi elünknek egyetlen piacát ma Ausztria képezi.

Tökéletesen igaz, hogy kezünkben van a bot másik vége: mi majd kizárjuk az osztrák és a német ipart.

Ez megtehetjük. A németnek, ki a világ piacát már uralja, ez egy bolha csipés. Az osztrákot azonban megrenditené. Mi pedig a tengeren át megkaphatnánk minden iparcikket. Attól tehát nem kell félnünk, hogy pénzünkön túl nem adhatunk de honnan szerezük meg majd a pénzt?

A nagy németeknél a hatalmas az agráriusok a híres erőszakos junkerek tartják kezükben, kik védvámval, na a kell a külföldi áruk teljes kizárásával kényszerítik az iparosokat hogy tőlük vásároljanak.

S tudják uraim, mekkora ott a fogyasztó iparos osztály. Több mint 22 millió lélek kik csak gyári munkával foglalkoznak. S ha a kényszer miatt ezak lázonganak ott vannak a selejtes de olcsó amerikai termények.

Hamburgban egy akkora hegyet láttam mint a reformatus nagy templom mind olyan vedrekből szépen összerakva, mint a mi bor mérő vedreink. Tudják mi volt az, disznó zsir, mint a legnagyobb német hajó hozott öblös hasában Amerikából.

Igaz, hogy ez a zsir nem olyan ám mint a miénk mert fagygyuval van összetörve. Hála a jószágos égnak a mi terményeink jobbak mint a külföldi, búzáink aczélosabbak, borunk tűzesebb gyümölcsjeinek zamatosabb s ez biztosítaná versenyüket. Mikor Spanyol országból tértem vissza ez első tengerparti francia városban a híres Biaritzban öles be tükkel láttam felírva «Boulangerie Hongorise» «Magyar Sütőde.» Örömben az üzletbe léptem s ott nyérém e feleletet: A mi süteményünkhöz csak magyar lisztet használtunk.

S mégis apad liszt kivitelünk 1893 ban kivittünk 5 és félmillió mm., 1895 ban kivit-

tünk 6 milliót, de 1899-ben már csak 5 és fél milliót.

Gyümölcsünk az hódít mióta tenyészése, a fajok megválasztása és a helves csomagolásra több gondot fordítunk: 1893 ban 3,922,000 kor. 1899 ben 5,658,000 korona értéke volt kivitelünknek.

De ha mindenünk ilyen jó miért tárgyalják olyan szörmentén az önálló vámterületet.

Mert ma még nincs piacunk.

De hát nem lehetne piacokat teremtenil?

Erre egy határozott igennel felelek!

Az ki kiadta a jelszót «Tengerre magyar» egy látnok volt. A tenger lesz a mentsegünk. A tengeren eljuthatunk a vámmentes piacokra.

Megcsappant árukivitelünk, pedig megnyit szállítottunk vasuton csak Balmazújvárosból is Párisba néhány év előtt.

Megcsappant mert magam láttam Párisban hogy szállítják egész hajókkal az ürühust Dél-Amerikából elkerülvén a közbe eső államok sekaturáját.

Igy van ez a vajjal tehénturóval, csirke és tojással, mit szintén külön e czóira épített hajók hoznak Dániából. Ha a hus elmehet Amerikából Párisba és Londonba mert nem mehetne el Fiuméből is oda.

Elmehet de előbb az angol és francia izlésnek megfelelő állat anyagot kell teremtenünk.

Azt a Hollandiából szállított marhát a szabadban hizlalják s a legelésző helyén látam a moslékos dézsát a jót s az állat tetzés szerint eszik.

Az angol birka husos faj, olyan nagy mint a borju. Mindezt meg kell teremtenünk s a tengeri ut felhasználásával kell a minket halált hozó szeretettel ölelő karok közül szabadulni.

De mindezekhez egyuttal ember kell a gátra. Nevelnünk kell vállalkozni tudó, me-rezskedő embereket. Hogy ezt kaphassunk, át kell gyurnunk a magyar társadalmat. Ma a családfő gyermekeinek neveltetésekor, valamint a fiatalember az életbe való kilépésekor csak azt kérdi: hol élhet meg könnyebben az ember s hol kell legkövesebbet dolgozni.

Jobbnak tartja a biztos kenyeret még ha száraz is az, mint a zsiros fa,atot, csak ne kellessék férfiasan küzdeni érte.

Izonytató veszedelem ez nemzetünkre! Az iparos, a gazda ember cserben hagyja erényeit s urfit nevel fiából. Milyen másként van ez a külföldön. A cseh mágnás egyuttal nagyiparos.

Az angol főnemes gyáros avagy kereskedő. Londonban a híres Sz. Pál temploma mellett két óriási 4 emeletes raktár van. Egyikben csak szines női felsőt raktároznak a pinczétől a padlásig, a másikban csak fehér női felsőket. Nos uraim, ez a volt miniszterelnöknek Stafford a lordnak a gyári raktára.

Ha az ember az angol vasuton utazik, mindenütt a Smith czége árulja a könyvet. Smith pedig ugyanakkor miniszter volt.

Meg egyet. Lipót belga királyt Londonban a Hotel Kayser tulajdonosa vezette fel lakosztályába. Estére a Lordmayer nagy fogadtatást rendezett. Biborban várta a Lordmayer a fejedelmet, mint London vendégét s tudják, ki volt a biborba öltözött — a délelőtti vendéglős Kayser. Szóval külföldön a munka nem szégyen. De ehhez nevelés kell. Nálunk pedig csak tanitanak, de nem nevelnek, válasszuk immár el a tudományos nevelést a gyakorlati élet követelményeitől. Mi görcsölen ragaszkodva a német tanrend szerhez teletömjük az ifjuság agyát absztrakt elméletekkel, ez életben nem használható lommal, megfojtván az önálló gondolkodást pedig nekünk életerős, önállóan gondolkó gyedeket kell nevelnünk, kik szilárd jellemmel és vasakarattal tudjanak szembe szállani az élet viharával.

Mi tette nagygyá Angliát, Hadserege? Hisz az nincsen s ami van, száználmasan vergődik Délafrikában. S az angol szellem mégis meghódította a világot.

Nagygyá tette a szívós kitartás, az egyedek, az egyének ellenálló képessége és munkabírása. Ott semmiségnek tartják, hogy valaki távol világrészbe megy üzletet csinálni, avagy évekig éheznek, fárad, míg vala melyik elhagyott szigeten egy ültetvényt teremt. Ha nem nevelünk mi is ilyen tett erős nemzedéket, akkor a nemzetek e nagy közzgazdasági harcában elveszünk.

Nálunk mindenki a nyomorról beszél, de a segílyt nem önmagában keresi, hanem a kormánytól várja.

A hivatalnokok nyomorkodnak s ezek panasza érthető, kívánságaik jogosultak s annál inkább veendő figyelembe, mert ők nem akarnak visszaélni az ország helyzetével. Ezek nem segítenek vállalkozásokkal magukon, ezeken a kormányznak kell segíteni.

De éppen így panaszkodnak az iparosok is, mert a kínálat nagy, csekély a kereslet.

A kis iparos legnagyobb segítsége nézetem szerint, szövetkezés kell, hogy legyen, de nem papiros alapon. A hatalmas Muszka országban a Wolga folyó mentén vannak az iparkormányzóságok. Ott azt láttam, hogy a községekben a munkát felosztják. Például az asztalosok akkét szövetkeztek, hogy egyik utcában mind csak asztalfeleket készítenek, a másikban csak az asztal lábait faragják, a harmadik utcában lakók össze illesztik, a 4 ikben megfestik és így tovább. Igy tudnak olyan olcsón és olyan jól dolgozni, hogy ott ugyan hiába vinné a bécsi vigécz gyatra tákólmányait.

Es ekkét dolgoznak az ipar minden ágában. S ha ilyen szövetkezeteket tudnánk megteremteni s a hadsereg szükségletét itthon feldolgozni, sok, nagyon sok derék munkásnak adnánk meg a megélhetés eszközeit.

A szoliditás képezze iparunk alapját, de erre van szükségünk a kereskedelem terén is.

Ne áltassuk magunkat. A haladás, mint a kereskedelem terén látunk, nagyrészt csak látszólagos. A világkereskedelemtől fogalmunk sincsen, (ők csak a bécsi gyárak kézőnséges ügynökei) fájdalom, kereskedőink nagyrésze csak kártyavárat épít.

Csak káprázatnyi akarunk minden téren nincsen többünk, mint a mi a kirakóban van.

Mindezt nem lehet kormányrendeletekkel megváltoztatni, csak hosszantartó, nyugodt és folytonos munkássággal. Es erre csak az képesit, ha jól képzett önálló gondolkozásu erős ellenálló képességű lesz minden individnum.

Legyen az iparos, kereskedő, avagy hivatalnok, állja meg helyét emberül s ne várjon mindent az államtól, hanem járjon a saját lábán.

Mindez társadalmunk átalakításától függ, az pedig beteg s társadalmunk magától meg tett valamit. Nézzük iparpártolásunk Hisz már 48 előtt megpróbálták a védegyelet alkítását. Hangoztattuk ujabban a honi iparpártolását. Szalmatuz!

E helyett mindenki nagy politikát üz, vagy vallási kérdéseket feszeget. Nos erre uézve én kijelentem, hogy a teljes valászbadság föltétlen hive vagyok.

Ne idézzem ez közöttünk most vizsályt, mikor nagy elhatározással szívós összetartással kell megvívunk a közzgazdasági háborút. Nagy munka ez uraim! A harc hevében még a gyávából is lehet hős, de a folytonos munka megemésztí az erőtelent. Ne áltassuk magunkat, még nem teremte meg a föld azt a gigast a ki rövid idő alatt mindezt megmásíthatná. A nagy német 70 éven át dolgozott, hogy a gallussal megve-

rekedjék, nagy gazd

Taga csapolás veltük ter könnyítés de, e tere gyunk. S alkotnu sítésére.

A kis nagybecsi vázoltam még pár zam. Azt mentbe a nram, ha ezzel hazakáljuk, M hogy hazamánynak önállóan tette nagy nem: Mü urtot, Nü

E viatonom Debreczen nultban s zilárd vé günk pol ti támog sünk ar iparosok a negemlit is tanfol alós, — a anyag rsére tö kben, h jat és há országunk s. Ezt e hilese né mellett le mindig zö éi folyton hssenek

Vállv virosunka ha minden jó a köz zegénység Ezt é henyi Ist tenni a m Nem mék 1848 got légger vevé.

S e f dern esz annyi any meg, mint minden ig den idegszabadság

A szabadság kat. En n ream néz hogy pol tartja zász

Mélyen A mi hogy polit vonásokba társaim tá nom azzal mondják a tásukért, a társukat a szabadelvü tattak.

A mi gadtam a

rekedjék, mi alig néhány éve készülünk a nagy gazdasági harcz megvívására.

Tagadhatatlan ugyan, hogy a belviz lecsapolások, folyó szabályozásokkal megnöveltük termelésünket és a közlekedés megkönnyítésével sokat tevének értékesítésükre, e téren is csak a munka kezdetén vagyunk. Sokat, nagyon sokat kell építenünk s alkotnunk ellenálló képességünk megerősítésére.

A kiszabott idő lejárt, nem élek vissza nagybecsű türelmükkel. Nagy vonásokban vázoltam gondolataimat, engedjék meg, hogy még pár szóval Debreczennel is foglalkozzam. Azt mondják, nem szabad a parlamentbe a partikularizmust bevinni. — Nos uraim, ha mi Debreczen érdekeit szolgáljuk ezzel hazánk és nemzetünk érdekeit munkáljuk. Mit akarunk mi ezzel elérni? Azt hogy hazánk különböző részeiben a tudomány, az iparnak és kereskedelemnek önállóan fejlődő góczpontjai legyenek. Ez lette naggyá a németet. Elég megemlítenem: Münchent, Drezdát, Stuttgartot, Frankfurtot, Nürnberget, Hamburgot.

E vidéki központokból sugárzik ki az autonóm kultúra. Ilyenné akarjuk mi tenni Debreczennel, hogy miként a vész napjain s a kultúrán s akként a jövőben is a magyarság gilárd védőbástyája legyen az. Ezért törekünk polgártársaink nemesáldozat készségét támogatva az egyetem után, ezért törekünk arra, hogy a gyakorlati életre is jó iparosokat neveljünk, de szégyennel kell megemlítenem, például, a továbbképző iparis tanfolyam még múlt évi kiadásával is alós, — mert csak könyörödományból él. Az anyagiak terén sertiéskivitelű piac elnyerésére törekedjünk, de nem a magunk érdekében, hanem azért, mert centralisatio baját és hátrányait e téren is megsínylette országunk. A Hortobágy öntözéséről is volt szó. Ezt csak polgártársaink újabb megterhelése nélkül a jelenlegi okok megvédése mellett lehet megkísérteni, azért hogy a mindig zöldülő pázsiton kétszerannyi állatot és folytonosan az egész nyáron át legeltet hessenek polgártársaink.

Vállvotve törekszünk anyagilag is emelni virosunkat s közvetve a magyar népet. Így ha minden egyes dolgozik, gyarapszik nagyra nő a köz. Hisz hazánk szerencsétlensége szegénység volt mindenha.

Ezt érezte a legnagyobb magyar, Széchenyi István is, ki előbb gazdaggá kívánta tenni a magyart és azután függetlenné.

Nem így történt. A világot hódító eszmék 1848 ban a csöndes alapos munkásságot légberöpiték s a véres harcz kezdetét vevé.

S e földön nincsen nemzet, mely a modern eszmék diadalát annyi szenvedéssel, annyi anyagi és véráldozattal szerezte volna meg, mint a magyar. Hogyne csüngne tehát minden igaz magyar ember, lényének minden idegszállával nemzeti alkotmányunkon és szabadságunkon.

A szabadsághoz tartozik a szókimondás szabadsága. Mondják ki szabadon határozatukat. En nyugton várom döntésüket, mert reám nézve már csak az is nagy dicsőség, hogy polgártársaim egy része érdemesnek tartja zászlóm alá sorakozni.

Szabó Kálmán programbeszéde:

Mélyen tisztelt választó-polgártársak!

A midőn itt becses színök előtt állok, hogy politikai irányelveimről ha csak főbb vonásokban is Önöket tisztelt választópolgártársaim tájékoztassam, meg kell ezt előzőnm azzal, hogy ismételtlen hálás köszönetet mondjak azon megtisztelő bizalom nyilvánításukért, a melylyel engemet szerény polgártársukat a harmadik választó — kerület szabadelvű-párti képviselőjéül jelölni méltóztattak.

A mint már ki is nyilvánítottam, elfogadtam a jelöltséget azért, mert kötelessé-

gemnek tartom szeretett hazánk és városunk javát ott munkálni, a hová a közbizalom alit: — és azon felfogásom folytán, mely szerint egy népképviselőten alapuló parlament összetételében csak úgy lehet helyes, ha az, abban az élet fő foglalkozási ágai képviselve vannak és a hazának minden talpalatnyi földje oda gyökerezett, az ottani viszonyokkal összenőtt, azokat teljesebben ismerő egyén által képviseltetik.

Mint a szabadelvű párthoz tartozó, már eleve is kijelentem, hogy országos pártunk mostani vezetője, feje Széll Kálmán kormányelnök ur iránt feltétlen, teljes bizalommal viseltetem, és hiszem, hogy az ő és kormánytársai bölcs vezetése alatt, hazánk minden irányban az igaz szabadelvűség utain fog haladni, — izmosodni.

A jövő országgyűlésre tisztelt uraim, igen sok fontos, életbevágó kérdés vár elintézésre; melyeknek jó részét kenyérkérdésnek is nevezhetjük és a melyeknek jó, vagy rossz iránybani elintézése, hosszú időkre kihatással lesznek gazdasági, anyagi életünk fejlődésére nézve. Megoldásra várnak az Ausztriával megújítandó gazdasági kiegyezés, és a külföldi államokkal szintén megújítandó, megkötendő kereskedelmi szerződések.

Ezen kérdéseknél előre kell bocsátanom, hogy én a gazdasági kérdéseket nem tartom pártdolagnak, pártkérdésnek, hanem azokat tisztán, szakszerűleg, tárgyilagosan fogom fel, és pedig úgy, hogy azok megoldásából hazánkra minél több jót remélhessek és lehetőleg minden károsat elháríthassak. Mert én is osztom nagy politikuskonak azon felfogását, hogy politikai szövetség tekintetéből egy állam sem áldozhatja fel gazdasági érdekét: mert az egyenlő lenne gazdasági vagy politikai öngyilkossággal.

A mi az Ausztriával való gazdasági kiegyezést illeti, én nem téveszthetem szem elől, hogy Ausztria népeivel közös uralkodó alatt álván, ez a politikai szövetség mindkét állam fére nézve végtelen fontossággal bír, közös védelmi tekintetből, és éppen ezért e politikai szövetséget övni kell minden oly behatástól, a mely a két állam fél között, viszálykodásra, surlódásokra adhat alkalmat. Már pedig nem tagadhatjuk, hiszen szemeinkkel látjuk, mely ádáz helyzetet, viszálykodást idézett elő az osztrák birodalmi gyűlésen a kiegyezés tárgyalása, annyira, hogy ezek után a legtöbbet, veszély esetén az egymásra való utaltságot, az egymás védelmét kell féltetni.

Es ezen viszálykodások a két államfél között minden alkalommal elő fognak jönni, mely körülmény folytán részemről tanácsosabbnak látom a gazdasági teljes különválasztást, önálló vámterülettel.

De tisztelt uraim nem csak a mondott politikai okból, hanem gazdasági érdekünk védelme tekintetéből is kell, hogy hivatkozzunk az önálló vámterületre; mert ha ideális alapra helyezkedve el tudnák is képzeelni oly kiegyezést Ausztriával, mely gazdasági élelben vagyunk, mind addig nem valósulhat azon reményünk, óhajunk, hogy önmagából fejlődő, életerős iparunk kereskedelmünk lehessen.

Mert az osztrák erős ipar versenye mellett ipari vállalatokhoz egyesek, társaságok, nem kezdhetnek oly feltevésrel, hogy az illető vállalatból eredményt, hasznot láthatnak; a mely körülmény pedig, az ipar fejlesztés egyik legfőbb tervezője.

Ezen tényezőt egyedül a vámsorompók védelmétől várhatjuk; azok védelme alatt épülnének nagyobb gyári vállalatok és vehetné kézbe a kis iparos újra a kalapácsot melyet az osztrák gyáripar verseny kiűtött kezéből. Es csak így jöhetnénk aoba a helyzetbe hogy szükségleteinket sem az idegen ipar szolgáltatná, verejtékkel keresett pénzünk sem vándorosul hanem bent maradásra által vagyonosodnánk a nemzet nagy részének hasznos munkát adnánk.

Nem merném ezen feltevéseket állítani

tisztán elméleti szempontból ha nem látnám a tényeket más állami gazdasági politikáját melyek bár hatalmasak és iparral bírók is, mégis a vámsorompók védelmével igyekeznek azt még hatalmasabbá erősebbé tenni. Nem is említve Észak Amerika egyesült államait mely a miénkhez hasonló mezőgazdasági állam léteére felösmervn a helyzetet, szakított a szabad kereskedelem elvével és iparát a védvám politikával oly rövid idő alatt a lehető legmagasabb fokra emelte.

Ha, mint mondtam, tudnék is két államfél között egy ideális, mind két fél érdekét védő gazdasági kiegyezést képzelni: teljesen kizártnak tartom azt, hogy két ilyen államfél, különösen ha mindegyik, mint a miénk, különböző gazdasági érdekű, együtt, egy kalap alatt egy harmadékkal, egy külföldi állammal oly kereskedelmi szerződést hozhatna létre, mely mind a két államfél gazdasági érdekeit kellőleg megóvhatná. Ezt csak kötetlen kézzel lehet elérhető és ebből az okból is vagyok az önálló vámterületnek híve.

Tisztelt uraim; Nem merkantilista szempontból beszélek így; nagyon jól tudom, hogy hazánk, melynek lakosságának csaknem háromnegyed része földműveléssel foglalkozik, mezőgazdaságot űző állam.

A mint szokták mondani, ez képezi a gerinczet anyagi foglalkozásunknak.

De a gerincz a testet csak tartja s én ezt a két kart szeretném az ipar és kereskedelemben megnöveszteni, hogy ezek munkájuk által a testet táplálják, szóval mezőgazdaság, ipar és kereskedelem együttes fejlesztésének vagyok a híve.

Napi kérdés tisztelt uraim a köztisztviselők anyagi helyzetének javítása és nem tagadhatjuk, hogy ennek sürgősségét el kell ösmernünk, mert a társadalomnak ezen ügyét legintelligensebb osztálya, mely a közszolgálatot tüzte élete céljául, méltán megvárhatja az államtól, hogy a szolgálat érdekében függetlenségi megóvása, családja iránti feladata, anyagi gondokkal ne terheljék. — Ezen kérdés az állam pénzügyi helyzete tekintetbe vételével, szerintem is rendezendő.

Az állam pénzügyéről beszélve, nem mellőzhetem az adóügy felemlítését sem, a mely szó bármennyire nem népszerű a közönség előtt, annyira nélkülözhetlen az állami életben. Jól tudjuk, hogy a kormány szakminisztériumában ezen ügy rendezésével foglalkoznak. Részemről a progressív adórendszernek vagyok híve; mert azt tartom igazságosnak, hogy kis jövedelmű ember, kinek jövedelme alig elegendő családja fentartására, kisebb arányban járuljon az ország szükségleteihez; és nagyobb jövedelmű, sőt a már fényűzést űző, szóval felesleg jövedelemmel bíró, magasabb aránykölcös szerint.

Az anyagiak mellett tisztelt polgártársak nem szabad elfeledkezni az emberbaráti intézményekről sem. Hiszen ma már ezeknek száma fokmérő gyanant tekintetik egy nemzet civilizációja megítélésénél és jelenlegi kormányunknak e tekintetben értékét csak dicsérni lehet: törvények által biztosítván az elhagyott gyermekek gondozását.

A mi a pártközi életet illeti tisztelt uraim, az ellenzék nem ellenségnek csak ellenfélnek kívánom tekinteni és azt óhajtom, hogy minden hazafias irányú párt ne egymást becsümlésével gyengítse, hanem egymás becsümlésével erősítse a nemzet erejét.

Es végül uraim, minden magyar embernek csak hű óhajta lehet, hogy hazánkban a vallásfelekezeti gyűlölség, türelmetlenség gyökeret ne verjen. — Becsüljük egymást felekezeti különbség nélkül, hiszen egy Istent imádunk mindnyájan, akár katolikus, akár protestáns akár zsidó, csak-hogy az »a magyarok Istene legyen«!

Ajánlom magamat tisztelt választó polgártársak további szives támogatásába!

Márk Endre beszéde.

Tisztelt polgártárs!

Öt évvel ezelőtt e kerület választó polgárainak egy része azzal a megtisztelő bizalommal és kéréssel fordult hozzám, hogy szabadelvű programmal a képviselő jelöltséget itt fogadjam el.

Engedtem ugyan a felszólításnak, de csakhamar meggyőződtem arról, hogy ha a szabadelvűpárt két jelölt mellett csoportosul és így a párt egység megbomlik; — ez a körülmény a kívánt sikert esetleg veszélyeztetheti, — a jelöltségtől visszaléptem, a minnek aztán az lett az eredménye, hogy ebben a kerületben a szabadelvű párt olyan többséggel győzött, a milyen többséget a korábbi választásnál összehozni képes nem volt.

Nem volt czéлом és szándékom sem ebben, sem más kerületben a jelen alkalommal jelöltséget fogadni el, azonban a kerület volt képviselője dr. Király Ferencz urnak visszalépése folytán most már Önök II-ik kerületbeli szabadelvű választó polgártársaim! a szabadelvű párt egyedüli jelöltjeként kívántak engem felállítani. S ha bár ismételt hangszólam, hogy Debreczennek, mint a lakosság számát tekintve, az ország harmadik városának, mint egy ország rész szellemi és közgazdasági gócpontjának, országos nevű és tekintélyű férfiak által kellene magát a törvényhozásban képviseltetnie, — végre még is meghajoltam az előtt a felfogás előtt, hogy helybeli, a mi viszonyainkkal ismerős ember, esetleg többet tehet a helyi érdekért, inkább tudja ezeket érvényesíteni az országos kérdések keretében, mint egy másik, bár tehetségesebb, tekintélyesebb férfi, de a ki a mai sajtós debreczeni viszonyainkat és érdekeinket nem ismeri, — és az önök óhaja parancs lett reám nézve.

A midőn tehát most alkalmam nyílik, hogy Önöknek tisztelt uraim! felette megtisztelő bizalmukért hálás köszönetemet töl mácsoljam, egyuttal kijelentem, hogy a jelöltséget elfogadom.

Az én programom tisztelt uraim! igen egyszerű és világos.

Hive vagyok, — mint azt önök politikai magam tartásából már jól ismerik, a monarchia másik felével létesített államjogi kapcsolatnak, liberális vagyok és maradok az utolsó lehetetelig. Azt a ki a liberális mus által eddig elért sikereket, vagy a liberális párt által kitűzött elveket támadja, az e téren elért törvényhozási alkotásokat megváltoztatni igyekszik, minden rendelkezésemre álló törvényes eszközzel vissza verni kíváló feladatommak tekintem.

Megvagyok győződve arról, — hogy önök e téren mindnyájan együtt éreznek és ha szükséges együtt is küzdenek velem. A revisió nyílt és titkos ellenségeit visszazsorigani hazafias kötelességünk.

Nekünk debreczenieknek, akik alig egy évtizeddel ezelőtt e téren országos mozgalmat indítottunk, a minnek eredménye lett aztán az egyházpolitikai kérdéseket szabályozó fontos liberális törvényeknek nagy közöletem árán létrehozása, ellenkező magunktartása és viselkedése, megtartása volna eddigi elvünk és működésünknek.

Személyemet illetőleg pedig megtagadása volna egész egyéniségemnek; mert nekem mindig az volt az elvem és törekvésem, hogy e nemzet fia, e drága hazai polgárai, minél jobban egybe forjanak és összeolvadjanak.

Kárhözatosnak és hazafiatlannak sőt bűnnek tekintetem minden olyan törekvést, a mely a nemzet testnek társadalmi vagy hitfelekezeti válaszfalak által szét tagolására irányult. A ki mást vallása miatt gyaló, az a legrosszabb hazafi.

Az országos fontos kérdések közt kíváló helyet foglal a maig megoldatlan levő

qutóá kérdése, vagyis a velünk államjogi kapcsolatban levő Ausztriával a közös költségek viselésében való részesülés arányainak megállapítása.

Sajnos, hogy e fontos kérdés a monarchia másik felének törvényhozási működésében beállott zavarok miatt meglopva nem lett. E kérdésben hűmaradok eddigi magam tartásához és egész röviden kijelentem, hogy a qutóá felemeléséhez megfelelő közgazdasági előnyök biztosítása nélkül hozzá nem járulok.

Mióta a kiegyezési törvény megalkotott, azóta az osztrák tartományok teherviselési képessége nem csökkent és így nem jogosult azon kívánság, hogy a közös költségek viselésére ma magyar állam súlyos megterhelésével megállapított hozzá járulási arány felemeltessék.

Annnyival kevésbé jogosult e kívánság, mert az 1867-iki kiegyezési törvény megalkotása alkalmával a jó békekesség kedvéért Magyarország olyan kiegyezési arány kulcsot fogadott el és fizetett folytonosan a milyen áldozat az országigazdasági helyzetének nem felelt meg. Nem lehet tehát joggal követelni hazánknak e czímen való súlyosabb megterhelését.

A magyar állam ieljes kiépítése szempontjából elengedhetetlen feltétel a közigazgatás rendezéséről szóió törvénynek mielőbbi megalkotása, e téren a magyar állam biztosítását egyedül az a forma képezi, a mint állami közigazgatásnak nevezünk.

Elegendő reá mutatnom arra, hogy minő óriási fejlődést vett az igazság szolgáltatás az állam által kinevezett functionárisok kezében az alatt a három évtized alatt a mi az igazságszolgáltatásnak a közigazgatástól elválasztása óta lefolyt és a mióta azt az állam által elethoszigan kinevezett bírák kezelik.

Jó közigazgatást csak államilag kinevezett jó fizetéssel javadalmazott tisztviselőktől reményelhetünk.

E kérdéssel szoros kapcsolatban áll az egész országban napi rendre került nevezetes és az állami életet mélyen érintő kérdés is hogy az állam által kinevezett tisztviselők és alkalmazottaknak fizetése és javadalmazása a mai igényeinek megfelelően rendeztessék.

Tisztelt polgártársaim! ez azon nevezetes kérdések egyike a melyek elől tovább nem lehet és nem is szabad elzárkózni.

Ugy szólván közismeretű az én állás pontom a tisztviselők fizetésének rendezése körül.

Idehaza a tanárok egyházi és közigazgatási tisztviselők fizetése rendezésének kérdésében, a hol szót emelhettem nem ismertem semmi akadályt pillanatnyi népszerűsége soha sem vágyakoztam így nem törődtem, azzal sem, hogy ha e téren elfoglalt álláspontom az első pillanatban kellemetlenségeket szült mindennütt elmentem a helyzet által megkívánt mérték teljesítéséig a nélkül, hogy a fenntartóknak és fizetés szolgáltatóknak ebből kára származott volna.

Elvem, hogy a jó munka soha és semmi féle foglalkozási körben nem fizethető meg kellően. A magyar ajakon naponkint forog szájról szájra hogy méltó a munkás a maga bérére.

Gondolom hogy ha áll, ez feltevés a kézi munkásokra is.

A közhivatalnok és alkalmazott legyen az egyházi, polgári avagy katonai tisztviselő joggal várhatja k magyar államtól hogy javadalmazása a fejlődött társadalmi viszonyokhoz mért legyen.

A tisztviselők javadalmazásának rendezése az egész vonalon halaszthatlan azoknak anyagi nehéz gondjait megérzi minden társadalmi tényező, iparos kereskedő és gazda egyaránt.

A napi sajtóban már annyi egészséges

idea és javaslat látott napvilágot hogy a törvényhozásnak esetleg tagja leszek nem látom nehéznék mi is mutatni és megbizonyítani azt, hogy ez a rendelkezés az egyes jövedelemi ágak helyesebb kihasználásával sz állam különösebb megterhelés nélkül keresztül vihető lesz.

A törvényhatóságokon a sajtóban, sőt magában a törvényhozó teremben is sürgetik a katonai büntető törvénykezésnek rendezését.

E kérdés megoldása elodázhatlan. Véleményem szerint meg kell győzni a katonai köröket arról, hogy szerfelett fontos állami érdekekből minden válaszfal, a mely a hadsereget a polgári elemtől szétválasztja megszüntendő, minden létező seb, meggyógyítandó és hogy a katonai büntető törvénykönyv és büntető eljárásnak a mai modern jog elveivel megfelelő összhangot kell nyerni.

Mindnyájan tudjuk, hogy a magyar jogélet rendezése terén egy az összes magánjogi asszonyokat felölölő nagy alkotás, a magyar polgári törvénykönyv megalkotása fogja a most összeülő országgyűlés legfontosabb feladatát képezni. A tervezet össze van állítva, — indokolása is majdnem egészen kész. Így már mi akadály sincs annak, hogy a javaslat a ház asztalára s törvényhozási tárgyalás alá kerüljön.

Azokra, a kik az új országgyűlési cycluson tagjai lesznek a magyar törvényhozásnak, e kérdésben kiváló munkásság és hivatás vár.

Mielőtt berekeszteném tisztelt polgártársaim néhány vázlatos szóban előterjesztett program n beszédemet, engedjék meg nekem mélyen tisztelt uraim, hogy rámutathassak még azon nehéz helyzetre, a melybe éppen az önök mostani jelölése által személyileg jutottam.

A debreczeni függetlenségi párt a maga jelöltje gyanánt e kerületben olyan férfit állított a kinek személyes és benső barátságával dicsekedhetem. Azon férfiával együtt küzdöttem sok közérdekű kérdésben. Váltva együtt dolgoztunk azon nagy aktióban a mely az egész, északkeleti Magyarországot feltárvá, a királyi ítélő táblák szétosztása alkalmával azt eredményezte, hogy városunk e kérdésnél az öt m gillető figyelemre részesült.

Majd ismét együtt munkálkodtunk az egész országot átölölő liberális nagy gyűléseken és ime most külön táborban állunk egymással szemben.

De a köztünk fentálló benső barátság, arra késztet engem, hogy Önöket, mint emelkedett gondolkozású és higgadt ítélő képességgel bíró választó polgárokat arra kérjem, hogy e körömben is csak néhány rövid napra terjedő választási küzdelem legyen méltó e városhoz, méltó az igazán liberálisan gondolkozó és cselekvő emberekhez.

Itt pusztán elvek harcáról lehet szó nem pedig személy elleni küzdelemről.

Ilyen gondolkozás által vezetettve és cselekedve tegyük lehetővé, városunk szédes hazánk érdekében azt, hogy a választás lezajlása után akarmelvikünk lesz is győztes az elvek nagy harcában senki se legyen megverve, hanem ismét kezét fogva és váltva munkálkodassunk pártkülönbség nélkül szeretett városunk boldogulásán az ország törvényhozó termén kívül is.

Fogadják mélyen tisztelt uraim szívó megjelenésök és türelmükért hálás köszönetemet.

Szeretett városunk érdekeit akár ide haza, akár, ha az önök bölcsessége úgy rendelkezik velem, hogy önöket a törvényhozó testületben képviseljem, az országgyűlésen és a kormánynál szolgálni, nagyra és kicsinynek pártállására tekintet nélkül, jogosult érdekeit szívem teljes melegével előmozdítani kedves kötelességem. Jelszámom: **Éljen a nemzet!** és lesz mindig, kevesebbat ígér i

inkább többet tenni, de a megígért dolgokat minden esetre beváltani.

Ezekben igyekszem mélyen tiszteli uraim és polgártársaim röviden kifejteni irányelveimet, — fogadják megégyeszer köszönetemet, hogy engem meghívogattak és bizalmokkal megajándékoztak kegyesek voltak. Ajánlom magamat továbbra is nagyra becsült jóindulatjokba.

NAPI HIREK.

— **Előfizetőinkhez.** Tisztelettel kérjük előfizetőinket, sziveskedjenek a következő évnegyedre előfizetéseiket megújítani. Kérjük azokat is, kik a lap árával hátralékban vannak, sziveskedjenek ezt mielőbb beküldeni, nehogy alap szétküldésében fennakadás történjenk.

— **Értesítés.** A postautalványokhoz használandó úrlapok tárgyában. A postautalványok feladásában folyó évi október hó 1-től kezdve változás áll be. E naptól kezdve kizárólag csak a belföldre (Magyar — Horváth és Szlavonország területére.) Szóló postautalványokhoz lehet a feladó a postakincstár által kibocsátott egdígi rózsa színű úrlapokat használni, míg ellenben a külföldre (ideértve Ausztriát és megszállt tartományokat is) szóló postautalványokat a feladóknak ugyan csak a postakincstár által kibocsátott sárga színű utalvány úrlapon kell kiállítani. A címzést illetőleg a közönség saját érdekében felkérjük, hogy a külföldre szóló postautalványokon a rendeltetési helyre és címzett lakóhelyének közelebbi meghatározására vonatkozó adatokon kívül a rendeltetési ország nevét is írja ki.

— **Erdélyi István gyász.** Súlyos vesztés érte a bűnügyi osztály nagytelhetségű derék fogalmazóját, Erdélyi Istvánt. Hú nejeivel hosszú időn át élt a legteljesebb boldogságban, életének 50 ik évében — hosszú kínos szenvedés után elhunyt. A derék tisztviselő gyászában mi is részvételt osztunk és kívánjuk, hogy megsebzett szívére hintse le az Ur-gyógyító balzsamát. Az elhunyt urnó haláláról a következő gyászjelentést vettük: A megmérhetlen fájdalom terhe alatt leroskadva tudatjuk a feljuthetetlen, szeretett jó feleség, anya, anyós és nagyanya Erdélyi Istvánné született Pograschek Róza asszonynak rövid, de súlyos és kínos szenvedés után életének 50 dik évében, folyó évi szeptember hó 21-ik napján délelőtti 10 órakor bekövetkezett elhunytát. A megboldogult drága halott földi részei folyó hó 23-dik napján, délután 3 órakor fognak a Teleki utcza 10. számú házuknál tartandó rövid gyászszertartás után a Kossuth-utcza ev. ref. temetőben örök nyugalomra tételni. Mely végtisztesség-tételre az elhunyt rokonait, ismerőseit, valamint a bánatos férj tisztársait gyászoló szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1901 szeptember 21. Az elhunytak férje: Erdélyi István rendőr fogalmazó. Gyermekai: Erdélyi Erzsébet, férjével Ungvári Lászlóval és gyermekeivel; Erdélyi Sándor m. kir. honvéd főhadnagy hadbíró; Erdélyi Terzia. Erdélyi Róza, férj. Dr. Rácz Károly kir. al-bíróval; Erdélyi Bela. Az elhunyt hú nő és jó anyját ma délután temették el a nyugtató anyaföldbe. Aidas legyen emlékezetén.

— **Negyven szocialista letartóztatása.** Kasáról táviratozzák: Beöthy Ákos tegnap vonult be a városba, hogy programbeszédjét elmondja. A bevonulás alatt a szocialisták megabcukolták. Mikor a Schalk-ház erkélyéről beszélt, a szocialisták megzavarták. A rendőrség erre rohamot intézett a tömeg ellen és véres harcz után negyven szocialistát letartóztatott. A városban valóságos forradalmi hangulat uralkodik.

— **(Rablógyilkos cigány.)** Sopronból jelentik, hogy a híbszéki erdőben egy Horváth József nevű hírhedt cigány meggyilkolta Wéber József hóhingi (Stájerország) lakost és pénzt, mintegy 600 koronát, elrabolta Anyomban megindított vizsgálat eredményével járt mert a gyilkos bevallotta bűnét s a pénzt is megtalálták kunyhójában. A szombathelyi ügyészségre szállították.

— **Mirk Endre és a czivis.** A választási izgalmak alatt nagyon érthető, hogy egyik jelölt a másik rovására igyekezik elnyerni a mandátumot. Ilyenkor minden gaz és szemét előkerül. A debreczeni czivis észjárására nagyon jellemző a következő eset:

A jóképű czivist megszólítja egyik választópolgár, hogy kire fog szavazni.

— Hát én már csak Márk Endrére adom be a szavazatomat!

— Aztán miért? — kérdezi a független ségi elvű atyafi.

— Hát csak azért, mert én Márk Endrét munkás és tevékeny embernek látom. Reggel 6 órakor már megyen a főiskolába, hogy kilenczig elvéghesse a dolgát. Akor aztán megyen a városházára, hogy ott részt vegyen a városérdekét előmozdító dolgokban. Az ilyen embert tartom én képviselőnek valóznak aki lelkesülni tud a közügyért. Én hát ő rá fogok szavazni.

A függetlenségi kapacitáló szégyenkezve ballagott tovább.

— **Végzetes ütés.** Zsidai László napszámos tegnap délután a Csicsogó korcsmában mulatott. Balvégzete éppen akkor vezette oda Pirkó György napszámost. Pirkó régebben ösmerte már Zsidait és mellé ült. Zsidait egy ideig türte a Pirkó társaságát, de a békesség nem sokáig tartott Pirkó valamit talált szólan Zsinainak ez nem tetszett szóból szó lett és összevesztek. Zsidai hirtelen fölkapta magát mellő az ott levő kapát és Pirkó felé sujtott. Pirkó földre akarta kapni a fejét, de már késő volt. Az ütés oly heves volt, hogy Pirkó rögtön összeesett és elöntötte a vér. Zsidai a vér láttára rögtön kijózanodott és elmenekült a rendőr elől. A súlyosan sérült embert hordágyon szállították a közkörházba a hol ápolás alá vették. Esméletét még a késő éjjeli órákban sem nyerte vissza és így uem is tudták kihalgatni. Az ápoló orvosok azt hiszik hogy koponya repedést szenvedett. Életéhez nem sok reményt fűznek.

— **Angyal kellett az égen.** Ifj. Kostya János törekvő, derék ékszerész és nejét súlyos vesztés érte. Kis leányuk költözött el tőlük az örök boldogságba. A kis ártatlan elhunytáról a következő gyászjelentést vettük: Mély fájdalomtól megtört szívvvel tudatjuk felejthetetlen kis gyermekünk, testvér és unokánk Ilonkának folyó 21 én délután 2 órakor, életének 7 dik havában, 14 napi súlyos szenvedés után történt elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 23 án d. u. 3 órakor fognak Méliusz tér 15 ik számú háztól a róm kath. egyház szertartása szerint a Szent Anna utcza temetőbe örök nyugalomra helyezettetni. Mely végtisztesség-tételre rokonainkat, barátainkat és jó ismerőseinket szomorodott szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1901 szeptember hó 21. Bánatos szülei Ifj. Kostya János, nejevel Alber Erzsikével; gyermekeik, illetve testvérek: Janika, Géza és Bözsike. Nagyszülők: id. Kostya János; Alber József nejevel Rakovszky Erzsébettel; számos rokonok nevében is. A kis gyermek temetése ma d. u. 3 órakor történt meg mély részvét mellett.

— **A színházi bérletek.** Komjtáhy János színigazgató ez uton is felhívja a bérlek közönséget, hogy a régi bérlek joga holnap délig tartatik fenn s addig a páholyok bérlete iránt intézkedni sziveskedjenek. Ellenkező esetben a páholyok az új jelentkezők részére adatik ki.

— **Verekedő szekeresek.** Két debreczeni gazdajött tegnap a tanyáról Debreczenbe. A Csapó utcza sorompónál szembe jött velük Marsalkó Mihály asztalos egy talpigával. A sorompónál nagy volt a torlódás és a taliga megállt. A két atyafi azt hitte, hogy Marsalkó azért állott meg mert nem akar kitérni. Rátámadtak az asztalosra és az ostor vastagabb végével jól elverték. Marsalkó a verekedőket följelentette a rendőrségnél.

— **Meglőtt szülő tolvaj.** Keservesen fízette meg Karsai István kőműves inas azt a néhány fűrt szöllőt a mit a más kertjéből lopott. Tegnap délután kinn volt a kertek alatt és egy őrizetlen pillanatban beugrott a kertbe. Alig fogott a csemegézéshez észrevette a csösz közeledését. Hirtelen keresztülugrott a kerítésen és vad futásnak eredt. A csösz azt hívéen, hogy valami veszedelmes tolvajjal van dolga s utánna lőtt. — A fegyverdörrenés után éles sikoly halatszott. A fiu elesett, de mire a csösz oda ért nem volt sehol. Hasztalan kutatta föl az árkot nem tudott nyomába akadni. A fiu négy sréttel a czombjában a bokrok védelme alatt tovább menekült. Azonban vérző lábbal nem mert hazamenni, hanem nagy kinnal kíváncsorgott a közkörházba a hol ápolás alá vették. Állítása szerint az eset a Homokkerthen történt, de hogy kinék a szülőjében és melyik csösz lőtte meg arról nem tud fölvilágosításal szolgálni. A sebe nem veszélyes és remélhetőleg hamar ott hagyja a kórházat. Az édes anyját a rendőrség értesítette a szerencsétlenségről. A rendőrség nyomaoz lövöldöző csösz után.

Törzsök.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda részvénytársaság. —

— Déli zárlat, —		
Buza	1901. októberre	7.67
Buza	1902. áprilisre	8.21
Rozs	1901. októberre	6.67
Zab	1901. októberre	8.47
"	1901. áprilisre	6.88
Tengeri	1902. májusra	5.09

Rémes vasuti szerencsétlenség.

Harminczkét ember tűzhalála.

Égő petroleum vonat.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest. szept. 22.

A ma délután Budapestről ide érkezett lapok a következő tudósítást közlik:

Vasuti szerencsétlenség. Bukarestből jelentik: Egy vonat, a mely Verciorovából jött, az éjjel Palota mellett kisiklott és összeütközött az utána jövő petroleum szállító vonattal. Az összeütközés következtében robbanás történt és a kocsik lángba borultak. Nyolcz ember meghalt sok sebesült. Az áldozatok nagybárá a vonatszemélyzethez tartoznak. A közmunkügyi miniszter és vasut igazgatója a szerencsétlenség helyére ment.

Étre a rövid hírre vonatkozó az alábbi távirati tudósítást kaptuk mely az összeütközés és borzalmas részleteiről számol be.

Budapest—Orsova között közlekedő és a fővárosból reggel 8 órakor kiinduló gyorsvonat Verciorovából 9 órakor este folytatta útját egyik kisebb állomásra — mely nem is megállóhelye a gyorsvonatnak — a román határszélhez közel eső Palotára beérkezve a helytelen váltóállítás következtében összeütközött egy az állomáson tartózkodó tehervonattal, mely petroleum kocsikat vitt.

Az összeütközés oly erős volt hogy mind két vonat kocsija darabokra zúzódtak.

A tehervonatra raktározott petroleum hordókból, pataként ömlött elő a petroleum mely reáfolyt a kisiklott és a töltésről lezuhant gyorsvonat mozdonyára.

A gép tüztől lángra lobbant a folyton ömlő petroleum és így pillanat alatt a tűz előtört az egész vonatot.

Az összezúzott kocsikból rémes segélykiáltások kangzottak ki, a megsérült utasok ajkáról.

Az égő kocsik pattogását vérfagyasztó kiáltások harsogták túl és különösen a hálókocsikból tört elő a jajveszéklés.

Markovics Iván, a bukaresti hálókocsitársaság felügyelője feleségével és leányával épp letekvéshez készültek.

Az összeütközés pillanatában Markovics és neje az ablakon ugrottak ki és súlyos zúzóásokat szenvedve kerültek el a pályatesten.

Leányuknak azonban nem volt erre ideje. A láng belekapott könnyű ruhájába és szülei tehetetlenül nézték, mint küzködik a borzalmas tűzhalállal és mint rogyott össze szemük láttára a szenvedett égési sebektől — holtan.

Midu Mihály krajovai milliomos féllábal beszorult az összetört kocsik közé.

Irtózatosan szenvedett mert összezúzott lábát kiszabadítani — anélkül, hogy fájdalma ne fokozódott volna, — képtelen volt.

A gyorsvonat gépésze csodálatos véletlen által megmenekült. Hozzáfogott a mentés borzalmas munkájához és segítségére szívetett a jajveszéklő milliomosnak.

A nábob rimánkodott, könyörgött a gépésznek.

— Segítség! Szabadítson ki!

A gépész hozzálátott baltájával, hogy elmozdítva az egyik kocsit, a sérült nek kiszabadíthassa összezúzott lábát.

A szerencsétlen, kétségbeesve látta a gépész hiábavaló erőlködését:

— Vágja le a lábamat! kiáltott a gépészre. De ez reá sem hallgatott, hanem igyekezett az egyik kocsit elmozdítani.

— Fél vagyonomat odaadom, hazkazzal a baltával levágja a lábamat! ordította Midu és megragadta a gépész kezét, hogy igyekeztesse lábának amputálására.

De a gépész nem akarta ezt a kívánságot teljesíteni.

Ezalatt a láng elborította a milliomost és a gépész munkájához borzalmas kísérettel szolgált a szerencsétlen halálhörgése, si teljesen össze is égett.

Schvarcz kalauz, ugyaolyan helyzetben — egyik lábával beszorítva — találták a mentők. Egy parasztember sietett segítségére a kalauznak. De a szabadítás az összetört kocsik közül nagyon nehezen és lassan ment.

Az égő láva pedig folyton élesztve a hőmpolygó petroleumáttal, mindinkább közeledett és már elkezdte nyaldosni a szerencsétlen kalauzt is.

A kalauz halálfélemében megragadta a segítő paraszt nyakát és a kétségbeesett ember irtózatos erejével, csontig leszedte nyakáról a húst.

A paraszsegélykiáltásaira elősiető vasuti alkalmazottak, alig bírták a kalauz vasmarkai közül kiszabadítani a parasztot, míg Schvarcz kalauz, ugyancsak tűzhalált szenvedett.

A szerencsétlenül járt gyorsvonaton, összesen harmincznyolcz ember utazott. Hatot, súlyos zúzóási és égési sebekkel, a turn szeverini kórházba szállítottak, míg a hiányzó harminczkét utasnak, csak megszenesedett hulláját találták, a gyorsvonat romjai között. Az említett Markovics lányom, Midu milliomoson és Schwarz kalauzon kívül, a többi elégett utas kilétét még nem sikerült megállapítani. A vizsgálatot megindították az iránt, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenség előidézéséért.

A vaskorona-rend.

Millerand francia kereskedelmi miniszter fogadó szobájában. A miniszter elragadtatva babrál azzal a vaskorona-renddel melyet I. Ferenc József császár és király küldött neki a párisi kiállítás alkalmából.

A szolga belép hozzá.

A szolga: Valaki beszélni kíván a kegyelmes urral.

Millerand: Hogy hívják? Hol a névjegy?

A szolga: Azt mondja, hogy Lagobenak hívják. Kértem tőle a névjegyet de nincs neki. Azt mondja, hogy a névjegy csak bourgeoisnak való. Azt mondja, hogy a szociáldemokraták párt megbízásából jön valami nagyon fontos ügyben.

Millerand: Hogy az ördög vitte volna el! Ha az ember miniszter, nincs egy percznyi nyugta se! . . . Bocsszza be! . . . Azaz vár-

jon csak egy pillanatig . . . Amíg eldugom valahova a rendjeletem . . .

A szolga kimegy. A miniszter kisse öszegyüri és kikuszálja a ruháját és művészi módon gondozott haját.

Lagobe: Millerand polgártárs, fogadjon testvéri üdvözlétemet! . . . Micsoda, még kezdet se fogsz velem?! . . . Nagyon fontos párt ügyben jövök . . . De mit látok, — te ilyen szépen oldalt választod a hajadat? S illatszert is használasz? Ember! Hát neked már nem tetszett a te torzonborz fejed?

Millerand: A torzonborz fej elég jó volt, amikor még a ti soraitokban harcoltam, most azonban nekem, mint miniszternek nagyon kell vigyázni a külsőmre, — már csak a többiek miatt is.

Lagobe: De mi az . . . te szivart is szoktál szívni. Még pedig milyen finomat! Hova tetted a pipádat!

Millerand: A pipám, barátom, jó volt akkor, amikor még négygyűlésekre jártam a korecsmákba és kávéházakba. Most azonban a pipaszaggal csak nem kinözhatom a miniszter kollégáim és a diplomataik feleségeit, akikkel csak nem mindennap beszélnem kell!

Lagobe: Nem tudom hogy igaz e, de azt mondják hogy te is tőkepezés lettél?

Millerand: É, jól mondják! Ha az embernek nincs pénze, akkor nem is kell azzal törődni, hogy elköltse-e, vagy hova tegye. De nekem, mint miniszternek, a jövőre is kell gondolnom. Meglehet hogy én mint miniszter megbukom, s akkor mi lesz velem? Talán eltartanak, mi?

Lagobe: Azt beszélik hogy az osztrák császártól vaskorona rendet kaptál. Talán csak nem akarod azt mondani, hogy a rendjeletem az elfogadása is vele jár a miniszteri állással? Hiszen a rendjel elfogadása valóságos arzenálverés a szocializmus elveinek! Remélhetőleg lesz annyi eszed, hogy azt a kis cifra-ságot egy pár udvari sor kíséretében visszaküldd.

Millerand: Ugyan mi jutt az eszedbe? Természetesen megtartom a vaskorona rend nyakkeresztjét, amelynek a birtokában állítolag még a bárói méltóságot is kaphatok. S aztán tudod mit? Most várom a fehér elefánt rendet amely följogosít maj engem arra, hogy a szíami király udvarában egy millió franknyi adósságot csináljak. Remélem továbbá, hogy majd megkapom az Annuziata rendet, amelynek révén rokonságba kerülök az olasz királlyal, s számítok az arany gyapjura is, a melyet, ha megkapok: a spanyol királynak unokatesivére leszek . . . Izen, és még egész esereg más rendjeleket is várok! Látom, a rendjeleket mindig csak az szidja, akinek nincsen. Ha az ember a rendjelet a nyakába akasztja, akkor már nem bír kiabálni . . . A politika olyan mint a hegymászás. A dolgok egészen megváltoznak, ha magasba emelkedik az ember. Nézd, például, ha én most megakarnám látogatni az osztrák császárt, kénytelen volna nekem, a szocialista miniszternek, még egy magas rendjelet adni.

Lagobe: És ha én, az egyszerű szocialista meglátogatnam, mit kapnék?

Millerand: Nagyon valószínűleg szigorú rendjeletet kapnál, hogy huszonnégy óra alatt hagyd el az országot.

Alfred Capus.

CSARNOK.

Az uzorás leánya.

— Regény két kötetben, —

Irt a: **Vitkay Zoltán.**

— Második kötet. — 70.

XIV.

Nyomról, nyomra.

— De maga nem azt ígerte nekem! —
 monbá Andris. — Maga azt fogadta, hogy el-
 kiséri lakásáig.
 — Hát tehetek én róla, ha nem fogadta
 el!.. Azt mondta: elmegy ő maga is.
 — Hát megérkezett a fővárosba? kérdé-
 a gróf.
 — Meg!
 — No akkor menjünk. Ott fogok utána
 kutatni.
 — Én is megyek a gróf ural! — jelen-
 tette ki Andris. — Hátha ketten hamarabb
 megtaláljuk.
 — Köszönöm, barátom!.. Elfogadom
 szíves ajánlatát!
 Még az esti vonatal visszautaztak a fő-
 városba.
 A gróf nem ment lakására, hanem ven-
 déglőbe hajtatott.
 Ott várták meg a reggelt.
 Alig pirkodott még a hajnal, már Andris
 talpon volt. Kilépett az utcára s úgy meren-
 gett el a főváros magas épületein.
 — No, ni!.. Hát te volnál az? — ug-
 rott hozzá egy fiatal ember. Andris felismerte
 Györgyöt a Kubikné háziszolgáját.
 — Szervusz, testvér!.. Nem is lá alak,
 mióta odahagyta Szegedet.
 — Nem ám!.. Jobban megy itt az élet!
 Hát te mit keressz itt?
 — Ugyan hagyd el. Nagy baj hajtott
 ide!
 — No bészéj már. Minő baj?
 Andris elbeszélte földijének a dolgot, ki
 meglepetéssel hallgatta.
 — Nos, talán tudsz róla valamit? kérdé-
 Andris.
 — De tudok ám!
 — No beszélj hát!
 — Isten Istenem ne legyen. Nem tuo-
 dom bizonyosan: az volt-e, de egy zsidó hoz-
 ta oda.
 — Zsidó? nem ismerted?
 — Nem én! Figyeltem a beszédükre, de
 semmitsem vettem észre belőle
 Andris megragadta Györgyöt s bevon-
 szolta maga után a vendéglőbe.
 A gróf még aludott, de Andris nem néz-
 te: mi illik, mi nem illik felköltötte.
 — Gróf ur! Tessenek felkelni!.. N yomon
 vagyunk!
 Hedri gróf meglepetten ugrott ki az ágy-
 ból s hirtelen felöltözködött és megjelent a
 vendéglőben, hol Andris és György vár-
 tak reá.
 — Ki ez ember? kérdé a gróf Györgyre
 mutatva.
 — Jó barátom ő nekem. Szegedi szüle-
 tésű. Most itt lakik a fővárosba Kubiknénál.
 — Hát tud valamit?
 — Azt mondja, hogy odavittek valami
 arinót.
 — No, akkor menjünk oda!
 Nem is tévőztak sokáig. Megindultak.
 Kubikné jól ismerte Hedri gróft. Kép-
 zelhető hát meglepetése, midőn vendéglő-
 jébe belépni látta.
 — Isten hozta, méltóságos gróf ur! —
 bókolt elé kitanult fejhajtogatással. Minek
 köszönhetem ezt a váratlan szerencsét?
 — Mindjárt megtudja édes Kubikné! —
 válaszolt a gróf. — Magához harmadnappal
 előbb egy nőt szállítottak Szegedről. Felel-
 jen: hol van e nő?

Kubikné halászápadttá lett e nem várt
 kérdésre. Nagy zavarában alig tudta elpa-
 lástolni.

— Hozzám?.. Nem emlékszem reá,
 kérem!.. Talán másvalakihez vitték?..
 Én nem szoktam ilyenekkel kereskedni! — vi-
 szonzá a kérdésre.

— Ne kerülgesse a dolgot, Kubikné,
 mert aztán nem felelek semmiről, ha türel-
 mem fonalazak lesad!.. Nekem biztos

tudomásom van felőle, hogy egy zsidó hozta
 ide, azért ne is tagadja. Mondja: hova tette?
 — Hát aztán ki árult engem ol a méltó-
 ságos urnak?.. Én ártatlan vagyok az
 egész dologban!

A gróf belátta, hogy szép szavakkal nem
 boldogul. Elővette hát revolverét.

— Feleljen, ha mondom! rivalt reá. —
 Külömben lelövöm, mint hitvány ebet. Az a
 nő az én hitvesem volt, nyomorult!
 (Folyt. köv.)

Szivattyuk Mérlegek,

minden neme házi és nyil-
 vános czélokra, a mezőgaz-
 daság-, építkezés- és
 iparnál.

Csővek, tömlők, csapok
 stb. stb.

Szivattyu- és gépgyártási
 betéti társaság

W. GARVENS, WIEN,

I. Schwarzenbergstrasse 6.
 I. Wallfischgasse 14.

Kapható technikai és gépüzetekben kútkészítőknél stb.

Arjegyzék ingyen és bérmentve

PIACZ-UTCZAI BOLTHELYISÉGEK

f. è. november 1-re

bérbe adatnak.

Értesítés nyerhető az

Ipar és Kereskedelmi Banknál.

TÁROGATÓ

(Rákóczi tárogatója.)

A t. közönség egyik legkedveltebb fuvó hangszere. Kellemes és lágy mélabus hangja
 a fülre kellekesebb. Tárogató, zenekapacitásoktól számos elismerés.

Ara: 30 frttól 70 frtig.

STOWASSER-féle TAROGATÓ-ISKOLA ZONGORAKISÉRETTTEL INGYEN.



- Hegedű vonóval ... 3 frttól 15 frtig
- Mesterhegedűk vonóval ... 15 frttól 300 frtig
- Gordonkák vonóval ... 10 frttól 150 frtig
- Nagy bőgők vonóval ... 30 frttól 100 frtig
- Fuvolák ... 2 frttól 100 frtig
- Szárnykürtök ... 14 frttól 20 frtig
- Czimbalmok ... 35 frttól 300 frtig

Elpusztíthatatlan **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8
 kitűnő erős hangú 10 frttól 80-ig.

Stowasser János

cs. és kir. udvari hangszergyár

BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5. szám.

saját házában (a kereskedelmi miniszterium mellett).
Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

A párisi világkiállításon nagy aranyéremmel kitüntetve.

Van szerencsénk a n. érd. közönséget értesíteni, hogy raktárunk

női divat osztályát

az őszi téli idényre a legújabb

Szines és fekete selyem
Gyapju női ruhaszövet
Flanell, mosó velez
Téli kendő, sál
Ruhadiszek és belésárakkal

dusan felszereltük.

A Kunz József és Társa cégétől átvett árukat pedig

rendkívüli jutányos áron

árusítjuk.

Kiváló tisztelettel
Donogán és Somossy
Kunz József és társa utódai.

Eckert — Edelbraut-féle gyógyhatású



Természetes Likör

hegyi növényekből készítve jóízű gyomorerősítő,

Vadászatokon, úgy kirándulások alkalmával

vizzel vegyítve kitűnő üdítőül szolgál. Legajánlatosabb házi szer.

os. és kir. szabadalmazott

Likör gyár
Alb. Eckert Grác.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen

Női szépség!

Legjobb szépség ezer.

elérésére tökéletesítésére és fentartására legkötőbb és legbiztosabb a FÖLDES-féle

Margit Crème,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljes ártalmatlan, és zairmentes.

Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mieesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot fehérre, simává és üdév varázsolja.

Legkötőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára; kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt., Margit hölgypor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogpép (Zahn pasta) 50 kr., Margit arczviz 50 kr. Számtalan elismerő és közönségi levél!

Postán utárvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen
gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszerertárban, drogériában és illatszer kereskedésben.

Főraktár Debreczenben: Szilcz Ferencz, Rotschnek V. E., Tamássy Károlyné.

Mihálovits István, Füleki Pál, Ceodás,
Tóth Béla, Muraközy László, Gyorsháza,
Balázs Ödön gyógyszerertárba, Gyorsháza.

Hamisítók bíróság által engedélyezett.

Minden háztartásban nélkülözhetetlen czikk

Magas rendelet alapján minden kereskedő árusíthatja és orvos szaktekintélyek által ajánlatik a

József táp-tea.

Köhögés, mellfájás, nehéz lélegzés (asztma) elnyálkásodás ellen az

I-ső számú József táp-tea

(1 doboz ára 50 fillér.)

Nehéz emesztésnél, székszorulásnál, bágyadtságnál, tulhizásnál és mint vértisztító tea orvosi szaktekintélyek ajánlják rendszeres használatra a

II-ik számú József táp-teát

(1 doboz ára 50 fillér.)

Viszonteladók nagyobb vételnél előnyben részesülnek.

Fő és székhelyi raktár: Vogler József-nél, Budapest

VI. ker. Külső Váci ut 140 szám.

Képviseletet vidékre, minden városba adok.

Szépség és egészség

Kinek van szeplője?

pattanás vagy hámi folt az arczán, az használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay féle világhírű

Cerail-arczkenőcsöt,

mely az arczbort rövid időn fehérré, tisztává és üdév teszi. Egy tégely ára 1.40 fill., Egy kis tégely ára 70 fill. Serail-szappan egy drb. 70 fill., Serail-hölgyper egy doboz 1.40-fill. Kitűnő és valódi Epe-szappan egy drb. 80 fill.

A t. ez. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az rradi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapható: Rozsnyay Mátyás gyógytárában Arad Szabadságt.

valamint minden magyarországi gyógyszerertárba.

Idegesség,

verszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat Rozsnyay

Vasaschinabora,

mely saját termésű ménesi édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felül mul. Egy üveg ára 2 kor. 10 fill. 6 üveg franco küldve 12 kor. 12 fill.

Szénásy, Hoffmann és Társa

selyemáruháza

Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

Az őszi és téli

ÚJDONSÁGOK

teljes választéka raktárra érkezett. Cégünk elve csakis «First Class» gyártmányok elárúsítása. Cégünk az országban az egyedüli, mely Lyon és Páris legelső s leghíresebb gyárosaival közvetlen összeköttetésben áll; az általunk lekötött minták és minőségek kizárólag cégünknel szerezhetők be.

Minden egyes árucikknek

feltétlen szabott ára,

nyíltan, számokkal van jelölve, ennél fogva a tulbecslés teljesen ki van zárva.

== Minták a vidékre kívánatra bérmentve küldetnek. ==

Szénásy, Hoffmann és Társa

selyemáruháza

Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

Debreczen, nyomatott kiadás, minte utoda könyvnyomdájában.